ESCOLA D'ART DE MALLORCA

Govern de les Illes Balears
Conselleria d'Educació i Universitats

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA 2026-2027

1. Identificació del mòdul

1.1. Dades del mòdul

Cicle Formatiu de Grau Superior d'Il.lustració (LOE)
MÒDUL MEI02-HISTÒRIA DE LA IL·LUSTRACIÓ

Curs	Període	Hores setmanals	Nombre de crèdits ECTS
Primer	Anual	2	4

Horari: Dimarts de 15:00 h a 16:50 h a l'aula 16

Professora responsable: Maria Antònia Bibiloni Covas
Correu electrònic: mbibiloni@eam.cat
Horari de tutories: Dimarts de 17:00 h a 18:15 h, a l'aula 16 (demanar cita).

Coordinador de la família professional de Comunicació Gràfica i Audiovisual: José Luis Díez Fernández jdiez@eam.cat

1.2. Contextualització del mòdul dins el pla d'estudis

El mòdul Història de la Il·lustració pertany al primer curs del cicle formatiu, i cerca donar a l'alumnat els coneixements adequats pel que fa a la il·lustració al llarg de la història, des dels temps prehistòrics a l'actualitat.

1.3. Requisits per cursar el mòdul:

Sense requisits

2. Normativa de referència

Reial decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general de les ensenyances professionals d'arts plàstiques i disseny (BOE 25/05/2007)

Decret 15/2019, de 15 de març, pel qual s'estableixen els currículums, en l'àmbit de les Illes Balears, dels cicles formatius de grau mitjà de tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Imprès i de grau superior corresponents als títols de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Fotografia, de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Il·lustració i de tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Còmic, pertanyents tots a la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual, i es regulen l'avaluació i les proves d'accés dels estudis professionals d'arts plàstiques i disseny (BOIB 035, 16 març 2019)

Decret 34/2019, de 10 de maig, pel qual es regula l'avaluació i promoció de les ensenyances de formació professional (BOIB 64, 11 de maig de 2019).

RESOLUCIÓ conjunta de la Direcció General de Planificació i Gestió Educativa i de la Direcció General de Personal Docent i Centres Concertats, per la qual s'estableixen les instruccions sobre l'horari general del centre, de l'alumnat i del professorat per al curs 2025-2026. (CAIB, 2024)

3. Objectius d'aprenentatge del mòdul

1. **Comprendre i analitzar el llenguatge visual de la il·lustració** i les seves particularitats, relacionant-lo amb altres formes de comunicació gràfica i visual.
2. **Conèixer l'evolució històrica, tècnica i formal de la il·lustració** i altres manifestacions gràfiques, identificant els autors, obres i moviments més representatius de cada època.
3. **Valorar críticament la il·lustració** en la seva dimensió artística, comunicativa i expressiva, tant en el context històric com contemporani.
4. **Aplicar una perspectiva crítica a l'anàlisi d'obres d'il·lustració**, tenint en compte els aspectes tècnics, formals i la seva relació amb el context històric, social i cultural.
5. **Fomentar la creativitat i la reflexió crítica sobre la producció il·lustrativa actual**, valorant les tendències, els autors contemporanis i els mitjans tecnològics emergents.

4. Continguts temàtics del mòdul *(distribuïts en unitats d'aprenentatge)*

1. **Concepte i manifestacions de la comunicació gràfica:** Característiques i evolució de la il·lustració com a mitjà de comunicació visual. Relació amb la fotografia, el còmic i altres formes visuals.
2. **Evolució històrica i tècnica de la il·lustració:** Anàlisi de les diferents èpoques i moviments històrics en relació amb la il·lustració. Autors i obres rellevants, així com la influència de la impressió i els mitjans de reproducció gràfica.
3. **Relació de la il·lustració amb els mitjans de comunicació i la tecnologia:** Com la il·lustració ha evolucionat amb els avenços tecnològics i els nous mitjans, com ara el cartellisme, la publicitat i el cinema.
4. **La il·lustració contemporània:** Anàlisi de tendències, gèneres i autors actuals. Relació amb les noves tecnologies i la producció digital.
5. **Aplicació crítica de la il·lustració:** Reflexió sobre l'impacte cultural i social de la il·lustració al llarg del temps, amb especial atenció a les obres contemporànies i els nous formats.

4.1. Continguts temàtics

UD 1. Antecedents
Aquesta unitat tracta els orígens de la imatge gràfica, des de la prehistòria fins a l'època medieval, analitzant les primeres manifestacions artístiques a Europa, Índia, Xina i Amèrica. També s'explora l'evolució de la il·lustració a Europa durant els segles XV-XVII.

UD 2. La seriació de la imatge
Es treballa l'aparició de la impremta i el seu impacte en la il·lustració, centrant-se en la transició al llibre imprès, la il·lustració botànica i anatòmica, i la caricatura a la premsa europea dels segles XVII-XIX.

UD 3. El cas japonès
S'estudia la il·lustració japonesa a través de les imatges del món flotant i els llibres a Edo, i la seva influència a Europa durant els segles XIX i XX, destacant els intercanvis culturals.

UD 4. L'Edat d'Or de la il·lustració (1880-1930)
Aquesta unitat se centra en l'evolució de la il·lustració durant la seva Edat d'Or, amb especial èmfasi en la il·lustració de llibres, revistes i cartells als Estats Units i Europa.

UD 5. La influència de les Avantguardes en el cartell modern
S'analitza la influència de les avantguardes artístiques (futurisme, constructivisme, De Stijl, dadaisme) en el cartellisme i la publicitat moderna.

UD 6. Els nous llenguatges de la cultura de masses
Es revisa la il·lustració al servei de nous productes i mitjans de comunicació, amb èmfasi en els cartells polítics, les revistes, i les narratives gràfiques com el còmic.

UD 7. La il·lustració després de la II Guerra Mundial
S'analitza l'impacte del cinema en el cartellisme, la influència de l'art abstracte i el sorgiment de l'art de protesta, el rock i la cultura underground en la il·lustració.

UD 8. El llibre il·lustrat infantil modern
Aquesta unitat explora l'evolució del llibre il·lustrat infantil, amb un enfocament en el regionalisme, la identitat i la influència de la postmodernitat en les obres actuals.

UD 9. La revolució digital i el canvi de segle
Es treballa la diversificació estètica i els nous mitjans tecnològics en la il·lustració contemporània, amb especial atenció a la il·lustració editorial i el disseny en els jocs.

UD 10. Panorama actual
Es fa una revisió de les tendències actuals en la il·lustració a nivell mundial, explorant els nous formats i plataformes digitals en l'àmbit il·lustratiu.

4.2. Distribució temporal de les activitats
Una sessió de dues hores a la setmana.

Primer quatrimestre

- **UD1. Antecedents**: explicació del contingut i realització d'un mapa conceptual a partir dels apunts.
- **UD2. La seriació de la imatge**: explicació sobre la impremta, la revolució científica i de premsa i el llibre imprès. Comentari d'imatge d'una il·lustració de la unitat.
- **UD3. El cas japonès**: explicació del contingut. Repàs i examen parcial de les UD 1-3.
- **UD4. L'Edat d'Or de la il·lustració (1880-1930)**: explicació sobre la il·lustració de revistes, llibres i cartells. Creació d'un producte gràfic inspirat en els estils de l'Edat d'Or i justificació escrita.
- **UD5. La influència de les Avantguardes en el cartell modern**: explicació general de les avantguardes i presa d'apunts. Joc de composicions ràpides i creació de cartells d'estètica constructivista i Bauhaus amb justificació teòrica.

Segon quatrimestre

- **UD6. Els nous llenguatges de la cultura de masses**: explicació del contingut i examen parcial de les UD 4-6.
- **UD7. La il·lustració després de la II Guerra Mundial**: treball d'investigació d'un moviment, autor/a i obra + tríptic artístic.
- **UD8. El llibre il·lustrat infantil modern**: explicació sobre els principals conceptes i adaptació del treball anterior per crear una il·lustració infantil.
- **UD9. La revolució digital i el canvi de segle** i **UD10. Panorama actual**: explicació sobre la revolució digital en la il·lustració i el món del videojoc. Treball final: creació d'una obra digital i reflexió crítica. Presentació dels treballs i debat integratiu. Examen final (UD7-10 o global).

* *La present temporalització és orientativa i pot sofrir modificacions en funció de possibles sortides pedagògiques, activitats complementàries o canvis organitzatius imprevistos de calendari.*

5. Materials i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

DOYLE, S; GROVE, J. History of illustration. Fairchild Books, 2019.
MARTÍNEZ MORO, La ilustración como categoría. Una teoría unificada sobre arte y conocimiento, Trea, Gijón, 2004
MALE, Allan. Illustration: A Theoretical and Contextual Perspective. Bloomsbury Visual Arts, 2017.
ZEEGEN, L. ROBERTS, C. 50 años de ilustración. Lunwerg Editores, 2014

Bibliografia específica

BRAZEL, Dereck, Understanding illustration. Bloomsbury Visual Arts, 2014.
KOTHENSCHULTE, Daniel. *Los Archivos de Walt Disney: sus películas de animación.*Taschen, 2020.
LACK, Hans Walter. *A Garden Eden: Masterpieces of Botanical Illustration.* Taschen, 2016.
MALE, Allan, *Illustration: Meeting the Brief. 2014.*
MENGES, Jeff. *101 Great Illustrators from the Golden Age, 1890-1925.* Dover publications, 2017.
PIE BOOKS. *ASIAN ILLUSTRATION 26 ASIAN ILLUSTRATORS: 46 Asian Illustrators with Distinctively Sensitive and Expressive Styles,* 2021
SALISBURY, Martin, *100 joyas de la literatura infantil ilustrada*, Blume, Madrid, 2015
SALISBURY, Martin i STYLES, Morag, *El arte de ilustrar libros infantiles. Concepto y práctica de la narración visual*, Blume, Barcelona, 2012
WILLMANN, Rainer, *Ernst Haeckel.* Taschen, 2020.

Històries generals

DORMER, P., El diseño desde 1945. Barcelona, Ediciones Destino, 1993
EGUIZÁBAL MAZA, R., Historia de la publicidad. Madrid, Editorial Eresma/Celeste, 1998
GODOY, CH., Historia de la publicidad. A Coruña, Netbiblo, 2007
HOLLIS, Richard, El diseño gráfico: una historia abreviada. Barcelona, Destino, 2000 (*)
GUBERN, Román, La mirada opulenta. Barcelona, Gustavo Gili, 1987
GUBERN, Román, Medios icónicos de masas. Madrid, Historia 16, 1997
MEGGS, Ph. B., Historia del diseño gráfico. Barcelona, Editorial RM, 2009.(*)
MÜLLER-BROCKMANN, J., Historia de la comunicación visual. Barcelona, Editorial Gustavo Gili, 1988.
PEVSNER, Nikolaus. Pioneros del diseño moderno de William Morris a Walter Gropius. Buenos Aires, Ediciones Infinito, 1972.
POYNOR, Rick, No más normas. Diseño gráfico posmoderno. México, Ed. Gustavo Gili, 2002
RÀFOLS, R.; COLOMER, A., Diseño audiovisual. Barcelona, Gustavo Gili, 2003
RAMÍREZ, J.A., Medios de masas e Historia del Arte. Madrid, Editorial Cátedra, 1976. (*)
ROYO, Javier, Diseño digital. Barcelona, Paidós Diseño, 2004
SATUÉ, Enric, El diseño gráfico: desde los orígenes hasta nuestros días. Madrid, Alianza Editorial, 1988 (*)
SATUÉ, Enric. El diseño gráfico en España. Historia de una forma comunicativa nueva. Madrid, Alianza Editorial, 1997
SEDDON, T., El Diseño Gráfico en el siglo XX. Barcelona, Promopress, 2015 (*)
ZEEGEN, L.; ROBERTS, C., 50 años de ilustración. Barcelona, Lunwerg, 2014 (*)

Cartell

BARNICOAT, J.. Los carteles. Su historia y lenguaje. Barcelona, Editorial Gustavo Gili, 1976 (*)
DE ANDRÉS, J. Carteles de la guerra civil española. Tikal-Susaeta, 2010.
ENEL, F., El cartel, Lenguajes, funciones, retórica. Valencia, Fernando Torres, 1974 (*)
FOSTER, J.. Carteles Nuevos diseñadores, Barcelona, Gustavo Gili, 2006
GIRALT-MIRACLE, D., Historia social y cultural del cartel. Madrid, Dirección General del Patrimonio Artístico del Min. de Cultura, 1981
GRIMAU, C., El cartel republicano en la Guerra CIvil. Madrid, cátedra, 1979
HUTCHINSON, H., The poster:: An illustrated history from 1860. Londres, 1968
METZL, E., The poster, its history and its Art. Nova York, Watson-Guptill Publications, 1963
MIRAVITLLES, J.; TERMES, J.; FONTSERÈ, C., Carteles de la República y de la Guerra Civil. Barcelona, Centre d'Estudis d'Història Contemporània/La Gaya Ciencia, 1978
MOLES, A., El afiche en la sociedad urbana. Buenos Aires, Paidós, 1976
VELASCO, C. SUAU, A. Carteles del siglo XX. Susaeta, 2019.

5.3. Altres recursos

Materials online i power points de la professora, *Classroom* amb altres materials com els textos o les imatges per fer les activitats.

6. Metodologia docent

6.1 Estratègies generals metodològiques

La metodologia serà activa i pràctica, centrada en la participació de l'alumnat i en la interacció contínua. S'afavorirà la dinàmica participativa i oberta, on cada estudiant pugui contribuir amb les seves pròpies idees i experiències prèvies, relacionades amb el món visual. El procés d'aprenentatge es personalitzarà, tenint en compte el ritme i necessitats individuals, fomentant l'autonomia de l'alumne i la seva capacitat d'anàlisi crítica.

Les activitats seran combinades entre sessions presencials i tasques no presencials, distribuint la feina de manera equilibrada entre treball individual i en grup. S'utilitzaran eines digitals i recursos visuals per garantir la comprensió de l'evolució històrica de la il·lustració i la seva aplicació en projectes creatius i d'anàlisi.

6.2 Organització i tipus d'activitats d'aprenentatge

Els continguts es distribuiran al llarg del curs, permetent a l'alumnat adquirir i aplicar progressivament els conceptes treballats. En cada unitat didàctica, es farà una introducció teòrica, seguida de comentaris d'imatges i anàlisi crítica de diferents estils i tècniques il·lustratives. També es duran a terme activitats creatives, com la creació d'obres digitals, cartells i projectes visuals, que permetran als alumnes aplicar els coneixements apresos de manera pràctica.

Les activitats no presencials inclouran la recerca d'informació, la realització de projectes visuals, i la preparació de presentacions orals, treballs escrits o reflexions crítiques sobre els temes tractats. Es donarà especial èmfasi a l'ús responsable de les noves tecnologies com a eines de creació i anàlisi.

6.3. Instal·lacions del centre i material
Ordinador i projector. Pissarra digital Presentacions en Power Point .Fotocòpies. En algunes activitats es demanarà a l'alumnat que porti material concret: rotuladors, material de dibuix…

6.4. Activitats interdisciplinàries
Des de l'assignatura col·laborarem amb les altres activitats que es desenvolupin al centre quan estiguin relacionades amb l'assignatura o així es demani des d'altres mòduls.

6.5. Activitats complementàries i extraescolars
Possibles visites a exposicions i/o museus relacionades amb els continguts del mòdul.
Conferències sobre diferents aspectes de la il·lustració (col·leccionisme, documentació, associacions d'il·lustradors, ...)
Les activitats complementàries es desenvoluparan d'acord amb les necessitats acadèmiques de l'assignatura i/o el calendari de les institucions públiques i privades que les organitzen (si escau).

6.6. Atenció a la diversitat

Els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny no preveuen adaptacions curriculars significatives, però sí mesures d'atenció a la diversitat en forma d'adaptacions d'accés i adaptacions no significatives, tal com estableixen el **Reial decret 596/2007, de 4 de maig**, i el **Decret 39/2011, de 29 d'abril** (Illes Balears).
En aquest marc, el centre vetlla per oferir un tracte individualitzat i personalitzat, tenint en compte les característiques i necessitats educatives específiques de cada estudiant, amb especial atenció a aquells que presentin discapacitat o altres dificultats d'aprenentatge.

Entre les mesures metodològiques que es poden aplicar hi ha:

- facilitació de materials complementaris adaptats,
- simplificació o suport visual dels continguts,
- ampliació de temps en determinades tasques o proves,
- ús de formats d'avaluació alternatius que permetin demostrar l'assoliment dels objectius.

Aquestes mesures no modifiquen els objectius, continguts ni criteris d'avaluació del currículum, però sí en faciliten l'accés i garanteixen la participació activa i el progrés òptim de l'alumnat.

7. Criteris, procediments i instruments d'avaluació i qualificació

7.1 Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. **Analitzar i interpretar críticament les manifestacions gràfiques i il·lustratives** en relació amb el seu context historicoartístic, tècnic, expressiu i comunicatiu.
2. **Identificar i contextualitzar els autors, les obres i els estils més rellevants** dins de l'evolució de la il·lustració, establint connexions entre diferents èpoques i moviments.
3. **Aplicar correctament la terminologia específica de la il·lustració** en la seva expressió oral i escrita, demostrant un domini del llenguatge tècnic.
4. **Argumentar amb rigor les valoracions crítiques** sobre obres il·lustratives històriques i contemporànies, integrant els coneixements apresos.
5. **Crear projectes visuals o escrits** que reflecteixin una comprensió profunda dels estils i tècniques treballats, i aplicar-los a projectes creatius que integrin l'estètica i el context cultural de l'època estudiada.
6. **Participar activament i de manera col·laborativa** en les dinàmiques de grup, demostrant iniciativa i capacitat per desenvolupar projectes visuals o teòrics en equip.
7. **Fer ús creatiu i responsable de les noves tecnologies** en la recerca, creació i difusió de projectes visuals i anàlisis crítics relacionats amb la il·lustració.

7.2 Procediments i instruments d'avaluació

Els procediments d'avaluació es basaran en una avaluació contínua, valorant el progrés individual de l'alumnat al llarg del curs. Els procediments inclouen:

- **Observació continuada** de la participació de l'alumnat en les activitats de classe, tant en les dinàmiques grupals com individuals. Es valorarà la capacitat de treball en equip, la iniciativa i la implicació en les tasques pràctiques i teòriques.
- **Valoració de les produccions** visuals de l'alumnat, tant en treballs individuals com grupals, com la creació de cartells, projectes visuals digitals, mapes conceptuals i altres obres creatives relacionades amb els estils d'il·lustració estudiats.
- **Avaluació de la capacitat d'anàlisi crítica** mitjançant comentaris d'imatges, textos o presentacions orals, on es valorarà la comprensió dels conceptes, la capacitat argumentativa i l'ús adequat de la terminologia.
- **Proves d'avaluació parcial i final,** amb preguntes de resposta oberta, anàlisi d'imatges o comparacions entre obres, que permetran valorar la comprensió general dels continguts teòrics i pràctics.

Instruments d'avaluació:

- **Rúbriques específiques** per a cada tipus de producció visual, projecte creatiu o activitat teòrica, que valoraran tant els aspectes tècnics com la capacitat crítica i creativa.
- **Graelles d'observació per a la participació a classe,** especialment en activitats grupals i presentacions, per garantir un seguiment continu del progrés de l'alumnat en les activitats pràctiques.

7.3 Procediments i tècniques d'avaluació i criteris de qualificació o ponderació (ordinària, anual/febrer/juny)

Avaluació contínua

Per a l'alumnat que compleixi amb els criteris de l'avaluació contínua, la qualificació es dividirà de la següent manera:

Aspectes a avaluar	Ponderació (%)
Treballs i exercicis: Inclou projectes, activitats pràctiques, exercicis a classe i altres tasques individuals o grupals.	60%
Exàmens: Proves parcials o finals que valoraran els coneixements teòrics i pràctics adquirits.	30%
Assistència, actitud, portar el material: Es valorarà la participació activa, el respecte a les normes i la preparació diària.	10%

- **Repetició de treballs:** En cas que algun treball obtingui una qualificació inferior a 4, l'alumnat tindrà l'oportunitat de repetir-lo un cop, aplicant les correccions indicades pel professorat, per tal de millorar la seva nota.
- **Treballs fora de termini:** Qualsevol treball entregat fora de termini no podrà obtenir una qualificació superior a un 6, sempre que es lliuri en les dues setmanes posteriors al termini. Després d'aquest període, els treballs s'hauran de lliurar durant l'avaluació extraordinària.
- **Condicions per fer mitjana:** Qualsevol treball amb una qualificació inferior a 4 no farà mitjana en el còmput global de la qualificació. Si falta algun treball per lliurar l'assignatura quedarà suspesa encara que la mitjana quedi aprovada.

Pèrdua del dret a l'avaluació contínua

L'alumnat perdrà el dret a l'avaluació contínua en els següents casos de faltes d'assistència injustificades:

- 10 dies consecutius d'absència injustificada.
- 20 dies no consecutius d'absència injustificada.

Quan l'alumnat perdi el dret a l'avaluació contínua, serà notificat de manera clara i inequívoca, sense ambigüitats, per part del professorat. A partir d'aquest moment, l'alumnat haurà de seguir els criteris d'avaluació única especificats en aquesta programació.

Avaluació única

Per a l'alumnat que perdi el dret a l'avaluació contínua i sigui avaluat de manera única, la qualificació es dividirà de la següent manera:

Aspectes a avaluar	Ponderació (%)
Treballs i exercicis: L'alumnat haurà de lliurar totes les tasques i projectes del curs al final del període lectiu.	60%
Examen final: Prova escrita sobre tots els continguts del curs, tant teòrics com pràctics.	40%

- **Condicions per fer mitjana:** L'alumnat haurà d'obtenir una qualificació mínima de 4 en cada apartat (treballs i exercicis, examen final) per tal de fer mitjana en el còmput global de la qualificació. Si falta algun treball per lliurar l'assignatura quedarà suspesa encara que la mitjana quedi aprovada.
- **Escala d'avaluació:** L'avaluació es farà en una escala de 0 a 10, i només es podrà obtenir la qualificació final si s'assoleixen els criteris mínims esmentats.

7.4. Criteris, procediments i instruments d'avaluació d'alumnes amb el mòdul pendent (extraordinària)

Per a l'alumnat que hagi de ser avaluat en convocatòria extraordinària, la qualificació es dividirà de la següent manera:

Aspectes a avaluar	Ponderació (%)
Treballs i exercicis: L'alumnat haurà de lliurar totes les tasques i projectes del curs al final del període lectiu.	60%
Examen final: Prova escrita sobre tots els continguts del curs, tant teòrics com pràctics.	40%

- **Condicions per fer mitjana:** L'alumnat haurà d'obtenir una qualificació mínima de 4 en cada apartat (treballs i exercicis, examen final) per tal de fer mitjana en el còmput global de la qualificació. Si falta algun treball per lliurar l'assignatura quedarà suspesa encara que la mitjana quedi aprovada.
- **Escala d'avaluació:** L'avaluació es farà en una escala de 0 a 10, i només es podrà obtenir la qualificació final si s'assoleixen els criteris mínims esmentats.

7.5. Organització i tipus d'activitat d'aprenentatge

Activitats de treball presencial			**60 hores**
Modalitat	**Tipus d'agrupament**	**Descripció de la finalitat i metodologia emprada**	
Classes teòriques	Grup gran	Exposició de continguts teòrics a través de sessions participatives amb l'ús de materials visuals i multimèdia. Es fomentarà la participació de l'alumnat mitjançant debats i comentaris de textos i imatges.	30 hores
Classes pràctiques	Individual, petits grups	Resolució de casos pràctics, creació de mapes conceptuals, i anàlisi d'imatges. Les activitats es realitzaran tant de manera individual com en petits grups, fomentant el treball cooperatiu i el desenvolupament de projectes.	20 hores
Presentacions orals	Individual o petits grups	L'alumnat presentarà treballs individuals o grupals sobre autors, obres o temes clau de la il·lustració, valorant l'ús correcte de terminologia i l'argumentació crítica.	6 hores
Avaluació	Individual	Prova objectiva d'avaluació, oral i escrita.	4 hores
Activitats de treball no presencial			**40 hores**
Modalitat	**Tipus d'agrupament**	**Descripció de la finalitat i metodologia emprada**	
Resolució de pràctiques individuals autònomes	Individual	Lectura de materials, recerca d'informació, i realització d'activitats autònomes com la comparació d'obres o la creació de mapes conceptuals.	20 hores
Projectes visuals	Individual o grupal	Desenvolupament de projectes pràctics relacionats amb la il·lustració, com la creació de personatges, escenes o altres treballs visuals que apliquin els coneixements adquirits.	15 hores
Preparació de presentacions i treballs escrits	Individual o grupal	Recerca i preparació de presentacions orals o treballs escrits, enfocats a la comprensió i aplicació crítica dels continguts teòrics.	5 hores

8. Altres observacions

Per seguir adequadament les classes i treure el màxim profit del mòdul, es recomana a l'alumnat:

1. **Assistència regular i participació activa**: La participació activa a les classes és clau per entendre i aplicar els conceptes teòrics..
2. **Estudi setmanal i repàs constant dels continguts**: Atès que el mòdul està estructurat de manera seqüencial i progressiva, es recomana fer un estudi i repàs continuat dels temes tractats a classe. Això inclou la revisió de materials visuals, comentaris d'imatges, i els conceptes teòrics treballats.
3. **Ús de materials digitals i recursos multimèdia**: familiaritzar-se amb aquestes plataformes i utilitzar-les de manera activa.
4. **Treball en equip i col·laboració**.
5. **Autogestió del temps per a les tasques no presencials**: Les activitats no presencials, com la realització de projectes visuals, recerca d'informació i preparació de presentacions, requeriran una gestió eficaç del temps. És recomanable establir un pla de treball personal que asseguri la finalització de les tasques dins els terminis establerts.
6. **Consulta de la bibliografia recomanada**: per complementar el que s'ha vist a classe i ampliar coneixements.
7. **Utilització de les tutories**: Les tutories estan disponibles per resoldre dubtes i obtenir assessorament sobre els treballs i projectes. Es recomana sol·licitar tutories quan sigui necessari, per assegurar-se que es comprenen tots els continguts i activitats.